

OLD TJIKKO

Planläggning av vandringsleden mellan Naturum
Fulufjället och världens äldsta gran Old Tjikko.

Maria Olsson, Ut & Njut Äventyr Älvdalen AB

Författad på uppdrag av Länsstyrelsen i Dalarna,
augusti 2018.

INTRODUKTION

I Fulufjällets Nationalpark finner vi världens äldsta gran Old Tjikko och med mer publicitet i media har intresset ökat och fler vill se trädet. I nuläget finns det en omärkt stig upp till trädet från Njupeskärsstugan där den ansluter till den väl tillrättalagda Njupeskärsleden som leder besökare från Naturummet till Njupeskärsfallet och det finns inga skyltar som indikerar vägen till Old Tjikko. Vägen till trädet behöver märkas upp och göra i ordning så att det är tydligt vilken väg man ska gå. Old Tjikko behöver också ett bättre skydd och avgränsning från besökarna och detta är mitt förslag på hur det ska genomföras.

LEDEN

I denna del kommer jag endast beröra ledsträckan mellan Njupeskärsstugan och Old Tjikko. Leden mellan Naturum och Njupeskärsstugan är ett annat projekt. Från Njupeskärsstugan går leden uppför bergslutningen och där är har man gjort en trappa med hjälp av grus och träplankor som fungerar bra i den branta terrängen. Dock anser jag att man borde förlänga den högre så att den går hela vägen upp till där stenröset tar över och lägga ut mer av det finkorniga gruset i hela branten för att undvika att besökare glider i rullgruset.

Halvvägs uppför branten finns en rastplats med ett bord och bänkar. Platsen är perfekt för att hämta andan, vila benen och ta fotografier av vattenfallet. Här skulle man kunna ställa fler bänkar så att fler kan sätta sig ner. Man skulle exempelvis kunna ställa bänkar direkt framför utsikten över vattenfallet och i slutningen bland fjällbjörkarna för att skapa sittplatser med skugga och skapa känslan av en amfiteater. Det finns också plats på andra sidan leden för bänkar och bord med utsikt över urskogen och dalen.

Efter ca 150 höjdmeter delar sig den grusade leden, antingen tar man den tuffare vägen uppför stenröset och följer Fallet runt-leden en bit innan man svänger upp mot Old Tjikko eller så svänger man av till höger och tar den enklare vägen längs med bergssidan. Vid det här vägskalet borde man tydligt markera och informera med skyltning att det går att gå bägge vägarna, men att vägen uppför stenröset är svårare och rekommendera att ta den enklare vägen ner igen. Alternativt hänvisar man bara till den enklare vägen för att vara på den säkra sidan.

Oavsett om man väljer att ha två vägar upp eller inte måste de märkas upp ordentligt längs med hela leden från Njupeskärsstugan genom målning på stenar, stolpar av trä med skyltar som tydligt indikerar att leden leder till Old Tjikko. Märkningen av lederna kommer dessutom göra lederna tydligare ju mer de används och de bör sättas på ett avstånd från varandra så man kan se nästa ledmarkering från den

man står vid. På den svårare leden kommer det även behövas bestämmas var den ska vika av från nuvarande "Fallet runt-leden" där det idag finns flera stigar. Den enklare leden är en väl använd stig som först går längs med bergslutningen och sedan viker upp på fjällheden. Dess bredd varierar, men den är bra att gå trots en hel del sten. Enda problemet med den är att delar av den kan vara täckt av snö ända fram till juni. Med mer slitage kommer den också behöva grusas. Det skulle innebära mer arbete, men det skulle kunna göra lederna mer slitstarka, mindre blöta vid regn och skydda marken under. På vissa delar av leden får man gå fram och tillbaka på samma led, men den sista kilometern fram till trädet där den svåra och den enkla leden knyter samman kan man skapa en slinga så man inte behöver få mötande trafik. Delar av den slingan går över myrmark så där kan man behöva spänger.

Från Old Tjikko-leden går det en omarkerad stig i riktning mot vägskalet där Fallet runt-leden, Rösjöleden och leden till Lorthån möts – den borde också markeras med ledmarkeringar och en skylt med vägvisning mot Old Tjikko och de andra lederna.

SKYDD ÅT OLD TJIKKO

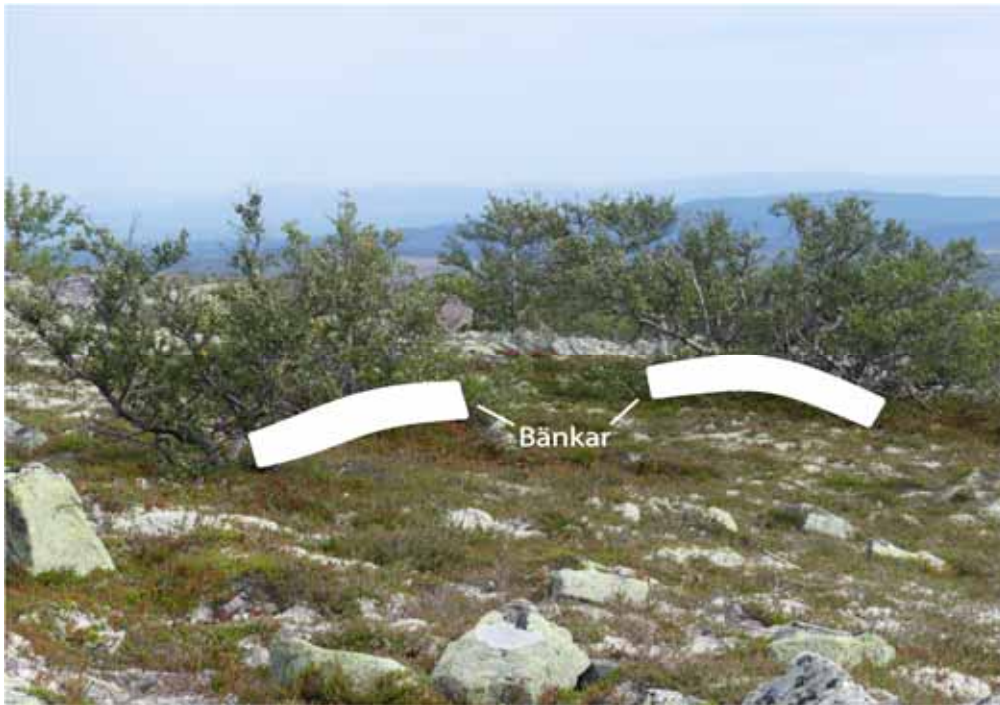

I nuläget finns det inget som skyddar Old Tjikko från besökarna, endast ett rep omringar det. Det finns gott om stora stenar i närheten därför jag föreslår att man bygger en ca 0,5-1 m hög mur av stenar från närområdet runt Old Tjikko. Muren bör byggas på minst 0,5 m avstånd från trädets ytterkanter. Stenarna skulle bli en tydlig avskärmning som smälter in i omgivningen, samtidigt som de kan flyttas ut om trädet skulle behöva mer utrymme i framtiden eller byggas högre om det finns behov för det. Jag har ingen specifik design på muren, mer än att jag tycker att den borde vara antingen rund eller sexkantig som nationalparksstjärnan. Tar ni en expert på att bygga stenvägar så kan vederbörande garanterat hitta den bästa lösningen. Utanför stenvägen skulle man också kunna lägga grus runt om för att göra det tydligt var man som besökare ska gå och stå, men det tror jag inte att man behöver göra i första skedet. Informationsskyltar om Old Tjikko kan sättas på eller utanför muren.

Man skulle kunna bygga en sexkantig plattform av trä runt trädets för att minska på slitaget på marken, men jag tror att det inte skulle se lika naturligt ut i det öppna landskapet. Det är en åtgärd som man kan göra vid ett senare tillfälle om besöksantalet ökar radikalt och Old Tjikko behöver mer skydd. Marken runt trädets är dock ojämn och lutar vilket skulle kunna försvåra en sådan konstruktion.

Bland fjällbjörkarna nedanför Old Tjikko skulle man också kunna ha bänkar, bord eller något väderskydd som smälter in och inte står i vägen för fotografering.

SKYLTNING

Vägvisningsskyltar till Old Tjikko med avståndsinformation bör också sättas upp vid Naturum och starten av Njupeskärsleden samt vid Njupeskärsstugan. Eventuellt behövs ledmarkeringar längs med slingan från Naturum till Njupeskärsstugan för att förtydliga att den leder till Old Tjikko.

KONTAKT

Maria Olsson, VD & fjälledare
Ut & Njut Äventyr Älvdalen AB
Jöllandsvägen 20
79690 Älvdalen
0703819777 / 0703707617
info@utochnjutaventyr.com
utochnjutaventyr.com